

Další zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 92 (1967), No. 1, 123--124

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117592>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1967

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

do Brna za rodinou a v Bratislave býva vo veľmi skromných podmienkach. To môže dokázať len človek skromný, nezištný, obetavý a takým doc. dr. M. Sypťák je.

Pri príležitosti jeho jubilea, dovoľujem si aj na tomto mieste, v mene všetkých jeho spolupracovníkov, srdečne mu poďakovať za jeho úspešnú činnosť na Prírodovedeckej fakulte, za všetku jeho námahu a obetavosť vynaloženú pri výchove poslucháčov a mladších spolupracovníkov.

K jeho 60-tým narodeninám mu srdečne blahoželáme a do ďalšej šesťdesiatky mu prajeme dobré zdravie a veľa osobných a pracovných úspechov.

ZPRÁVA O LETNÍ ŠKOLE O TEORII MNOŽIN A OBEČNÉ ALGEBŘE

Ve dnech 5. — 14. září 1966 se konala v Lubochni letní škola o teorii množin a obecné algebře. Pořadatelé této školy byly katedry matematiky vysokých škol v Brně, v Bratislavě a v Košicích spolu s Matematickým ústavem ČSAV a s Jednotou československých matematiků a fyziků.

Školy se zúčastnilo 42 matematiků z Československa a šest zahraničních hostů. Byli to prof. P. G. Kontorovič ze Sverdlovska, prof. E. Marczewski z Wróclawě, prof. J. Schmidt z Bonnu, prof. E. T. Schmidt z Budapešti, dr. S. Rudeanu z Bukurešti a dr. P. Burmeister z Bonnu. Úhradu pobytu pro zahraniční hosty zajistilo ministerstvo školství a kultury a Slovenská národní rada. Všichni účastníci byli ubytováni v Pionýrském rekreačním středisku Stavebních závodů Žilina, kde se také konaly přednášky a diskuse.

Program letní školy byl zaměřen na teorii obecných algeber. Prof. Marczewski se zabýval algebry speciálními druhy finitárních operací. Nejdůležitějším pojmem teorie těchto algeber je pojem nezávislé podmnožiny v algebře. V přednášce se mimo jiné studoval maximální počet nezávislých prvků v algebře. Prof. J. Schmidt a dr. Burmeister chápali pojem algebry obecněji: připouštěli i neúplné a infinitární operace. Studovali tzv. iniciální, uzavřené a finální homomorfismy algeber. Těžiště jejich výkladů tvořila teorie absolutně volných algeber a zobecnění Birkhoffovy teorie rovnic v algebrách. Této problematice stála velmi blízko problematika studovaná prof. E. T. Schmidtem. Ten se zabýval otázkou, jakou strukturu má množina všech kongruencí a množina všech automorfismů dané algebry. Svazovými vlastnostmi systému všech podgrup dané grupy se zabýval prof. P. G. Kontorovič; zavedl řadu pojmů zajímavých z hlediska teorie svazů a podal jejich interpretaci v svazu všech podgrup. Vhodnou obecnou formulací transportního problému dosáhl dr. Rudeanu toho, že postihl kromě tohoto problému jednotnou metodou i řadu problémů příbuzných. Jednotčím prvkem zde byl algebraický pojem polosvazu, který je zároveň abelovskou grupou. Prof. Jakubík, prof. Kolíbiar, doc. Sekanina a prof. Novotný pak podali přehled o nových výsledcích československých matematiků.

Na letní škole se přednášelo rusky, anglicky a německy. Většina přednášejících formulovala ve svých přednáškách i neřešené problémy. O přednáškách i o problémech se diskutovalo v přestávkách i ve volném čase. Pro československé účastníky letní škola znamenala veliký přínos: byli systematicky seznámeni s problematikou obecných algeber, v níž se u nás dosud nepracovalo. Byla také navázána řada osobních styků, které vyústí v pravidelnou výměnu separátů a ve spolupráci na dalších konferencích a letních školách. Škola byla dobrou propagací Československa i československé vědy. Zahraniční hosté prožili deset dní v přátelském prostředí a poznali krásné okolí Lubochně. Podnikli výlet do Demánovských jeskyní, na Orayský Podzámok a do Lubochňanského údolí.

Ke konci školy dospěli všichni účastníci k závěru, že by bylo velmi užitečné pořádat podobné letní školy pravidelně. Někteří ze zahraničních hostů již projevíli zájem o příští ročník.

Miroslav Novotný, Brno

ZÁVĚR XV. ROČNÍKU MATEMATICKÉ OLYMPIÁDY

Dne 14. května 1966 se konalo v Žilině celostátní závěrečné III. kolo kategorie A XV. ročníku MO. Celkem 57 vybraných úspěšných řešitelů II. kola kategorie A ze všech krajů republiky zde řešilo 4 úlohy v časovém úseku čtyř hodin. Vyhlášeno bylo 20 vítězů a ještě dalších 17 účastníků vyřešilo úspěšně aspoň dvě ze zadaných úloh. Vítězové obdrželi od MŠK hodnotné ceny a diplomy.

První místo obsadil PETER MEDERLY, III. roč. SVŠ Prievidza, druhým byl Jiří ŠMERK, III. roč. SVVŠ Kyjov a třetím PAVEL VEJVODA, II. roč. SVVŠ Wilhelma Piecka, Praha.

Z účastníků III. kola bylo vybráno osmičlenné družstvo pro VIII. mezinárodní matematickou olympiádu v Sofii.

Vlast. Macháček, Praha

ZPRÁVA O VIII. MEZINÁRODNÍ MATEMATICKÉ OLYMPIÁDĚ

Osmá mezinárodní matematická olympiáda se konala v Sofii ve dnech 1. až 13. července 1966 za účasti devíti států: Bulharska, Československa, Jugoslávie, Maďarska, Mongolska, Německé demokratické republiky, Polska, Rumunska a Sovětského svazu.

Ve dnech 1. až 4. července připravovali delegáti jednotlivých států v Sofii vlastní soutěž, tj. vybírali soutěžní úlohy; jednání mezinárodní jury řídil profesor Alippi Mateev, děkan matematické fakulty univerzity v Sofii. Šest soutěžních úloh řešili žáci 5. a 6. července dopoledne. Úlohy byly celkem snadné; proto je pro nás zarmucující, že podle počtu získaných bodů se umístilo Československo až na osmém místě. I když jsou mezinárodní matematické olympiády oficiálně soutěžemi jednotlivců, sestavuje se vždy „žebříček“ zemí: letošní pořadí (s počty dosažených bodů) je toto: SSSR (293), Maďarsko (281), NDR (280), Polsko (269), Rumunsko (257), Bulharsko (236), Jugoslávie (224), ČSSR (215), Mongolsko (90). Z celkového počtu 40 udělených cen jsme získali jen jednu druhou cenu (Sivák) a dvě třetí ceny (Mederly, Kúrka).

Příčinou našeho neúspěchu je zvyšující se úroveň reprezentantů ostatních zemí a špatná připravenost (odborná i psychologická) našich žáků. Mezinárodní matematické olympiády nabývají stále více charakteru soutěže profesionálů; této situaci se budeme muset přizpůsobit, budeme-li chtít v dalších letech se ctí obstat.

Za zmínku stojí i společenská stránka soutěže. Bulhaři vynaložili mnoho úsilí i finančních prostředků, aby se účastníci VIII. MMO cítili v jejich zemi dobře. Mimo obvyklá setkání se školními pracovníky a mládeží uspořádali velkou čtyřdenní okružní cestu po Bulharsku: všichni účastníci jeli v autobusech ze Sofie přes Staro Tirnovo, Varnu, Burgas a Plovdiv zpět do Sofie, kde bylo dne 13. července slavnostní zakončení soutěže. Všude po cestě byli účastníci VIII. MMO vřele vítáni, shlédli přírodní krásy země i její historické památky a odnesli si co nejlepší dojmy.

Jan Vyšín, Praha

OBHAJOBY A DISERTAČNÍ PRÁCE DOKTORŮ A KANDIDÁTŮ VĚD

Před komisí pro obhajoby doktorských disertačních prací obhájili dne 17. června 1966 RNDr. KAREL WINKELBAUER CSc. práci na téma: „O diskretních zdrojích informace“ a dne 1. září 1966 RNDr. VLASTIMIL DLAB CSc. práci na téma: „Axiomatická teorie algebraické závislosti a její aplikace“.

Před komisí pro obhajoby kandidátských disertačních prací obhájili dne 19. května 1966 S. KOLDA práci na téma: „Větvící se procesy se spočetnou množinou typů částic“ a dne 29. září 1966 JURAJ VIRSIK práci na téma „Non holonomic connections on vector bundles“. Dne 5. září 1966 se konala obhajoba veřejnou vědeckou rozpravou souboru prací JIŘÍHO BEČVÁŘE.

Redakce